

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО ПРЕЗИДЕНТА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Ми всі зацікавлені у тому, щоб наша нація була сильною, успішною і процвітаючою. Для цього потрібно виховати здорову, розумну, успішну й толерантну молоду особистість. Виховання починається з учителя та батьків. Саме вони допомагають дитині самопізнати себе та саморозвинути. Характеристика сучасної освіченої людини не обмежується здобутими знаннями, сформованими вміннями і навичками. Невід'ємними ознаками її освіченості є переконання, світогляд, активна громадянська позиція, патріотизм, що дають змогу інтегруватися в соціокультурне середовище, креативно реагувати на проблеми і виклики сучасності, усвідомлювати свою роль у суспільстві й світі.

Сучасна парадигма освіти націлена на досягнення високих освітніх результатів завдяки акцентуванню на індивідуальних здібностях тих, хто навчається. Саме тому необхідністю є впровадження особистісно орієнтованого навчання й виховання, в якому враховані інтереси й освітні потреби дитини, відбувається активна компетентісно-орієнтована навчальна діяльність. Зміст освіти, на нашу думку, відіграє в такому навчанні провідну роль, стає одним з визначальних чинників поліпшення якості освіти.

Останнім часом саме зміст освіти викликав найбільше критики з боку педагогічної громадськості, батьків та учнів. Ця ситуація у великій мірі зумовлена відсутністю змістовного та ефективного діалогу між тими, хто створює підручники – педагогами-науковцями, тими, хто їх використовує – вчителями-практиками та батьками, адже саме від них багато у чому залежать навчальні успіхи дитини.

Нині загальна середня освіта перебуває в стадії переходу від попередніх освітніх стандартів 2000 і 2004 років до оновлених стандартів 2011 року. Вчені Національної академії педагогічних наук провели експертизу чинних навчальних планів і програм для старшої школи, підручників для 1–3 і 5–6 класів, а також навчальної літератури, підготовленої за старими програмами (4 та 7–9 класи), яка ще використовується у школах. Ця експертиза дозволила визначити найбільші проблеми в змісті шкільної освіти: відсутність єдиної концепції компетентісно орієнтованого шкільного підручника на засадах діяльнісного підходу, недостатність варіативного компонента шкільної освіти.

Започаткована у 2001 році Інститутом педагогіки Національної академії педагогічних наук України конференція «Проблеми сучасного підручника» покликана уможливити змістовний діалог між авторами підручників, вчителями та батьками, а пропонований Вашій увазі збірник допомагає розширити та конкретизувати уявлення, якою має бути сучасна навчальна книга, та окреслює шляхи подальшого розвитку українського підручничотворення.

Василь Кремень,
президент НАПН України,
академік НАН України і НАПН України